

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

Statusrapport NNN 2019

Cuba og El Salvador

TAKK FOR SOLIDARISK STØTTE!

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) og Norsk Folkehjelp har samarbeidet i mange år. Vi er stolt av samarbeidet, som er svært viktig for oss, ikke minst fordi langsiktige avtaler som den vi har med NNN gir oss kontinuitet i vårt arbeid.

Den årlige støtten fra forbundet er på 400 000 kroner, og summen fordeles likt på våre program på Cuba og i El Salvador. Da en tornado traff deler av Havanna i januar 2019, bevilget NNN i tillegg 10 000 kroner til gjenoppbygging og hjelp til ofrene. Dette er solidaritet i praksis.

Latin-Amerika er ulikhetens kontinent, og makt, privilegier og rikdom er konsentrert på få hender. Norsk Folkehjelp står skulder ved skulder med dem som kjemper for rettferdig fordeling. Latin-Amerika er også det kontinentet hvor det er farligst å drive med fagforenings- og organisasjonsarbeid.

I El Salvador er det store sosiale ulikheter, korrupsjon, vold og kriminalitet. Etter at høyresida vant valget i 2019, har våre samarbeidspartnere blitt utestengt fra

mange av de høringsinstansene de tidligere deltok i. Derfor er det enda viktigere enn før at de får vår støtte, slik at de kan øke sin innflytelse og være med på å påvirke samfunnsutviklingen, ikke minst når det gjelder kvinners rettigheter og utviklingen av kooperativbevegelsen for småbønder.

Det overordnede målet for oss og våre partnere på Cuba er å fremme initiativ og deltakelse, slik at folk organiserer seg og finner gode løsninger sammen. Det er få arenaene for å uttrykke kritikk og formidle forslag fra sivilsamfunnet i landet, og vi ønsker å bidra til åpen debatt og informasjonsdeling. Takket være våre partneres innsats for å øke folks miljøbevissthet, har politisk økologi blitt en del av pensum på de nasjonale universitetene og i myndighetenes ulike opplæringsprogrammer. Norsk Folkehjelp gir også støtte til lokale grupper som jobber å forbedre levekårene i bydelene de bor i, knyttet til miljø, bolig, vann og kulturelle aktiviteter.

Å ha en samarbeidspartner som NNN i kampen mot urettferdighet, er uvurderlig. Vi har det samme verdigrunnlaget, og dette

er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid.

Tusen takk for støtten og det gode samarbeidet!

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 200 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP OG NNN PÅ CUBA OG I EL SALVADOR

Norsk Folkehjelp arbeider alltid i partnerskap med lokale organisasjoner, og støtter deres kamp for en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser i sine samfunn. Norsk Folkehjelp jobber for at undertrykte grupper kan delta og påvirke makthavere og beslutningstakere.

Vår mangeårige partner Comandos arbeider med helsemessig forebygging og beredskap.

Norsk Folkehjelp var en av de første internasjonale organisasjonene som etablerte seg på Cuba. Dette var i 1994, og i løpet av disse årene er det opparbeidet et gjensidig tillitsforhold til samarbeidspartnere og myndigheter. Våre partnere er organisasjoner som er knyttet til jordbrukssektoren, universitetsfakulteter, lokale myndigheter og ikke-statlige organisasjoner.

Siden midten av 80-tallet har Norsk Folkehjelp støttet folkelige organisasjoner i El Salvador. Det har også vært et nært samarbeid med den tidligere motstandsbevegelsen og regjeringspartiet FMLN. På

nittitallet var vårt arbeid rettet mot gjenoppbygging etter borgerkrigen, integrering av tidligere geriljamedlemmer og flyktninger, og den demokratiske utviklingen i landet. Nå jobber vi med å styrke partneres organisasjonsutvikling og deres deltakelse i beslutningsprosesser og politisk påvirkningsarbeid lokalt og nasjonalt.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Trygve Bølstad og Norsk Folkehjelp

ØKENDE MILJØBEVISSTHET PÅ CUBA

Provinsen Pinar del Rio, med sine rundt 600 000 innbyggere, lider under alvorlige miljøødeleggelser. Vannressursene er knappe, jorda forsures, avskoging er utbredt og gruveindustrien forårsaker stor forurensning.

Siden 1999 har Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon CEPRODESO drevet opplæring for befolkningen og statlige institusjoner i provinsen for å påvirke miljøpolitikken og fremme økt engasjement og deltakelse i miljøvernsspørsmål. Innsatsen deres har ført til økt bevissthet rundt miljø-saken, hovedsakelig i Pinar del Rio, men også på nasjonalt og latinamerikansk nivå.

Mellom 2016 og 2019 organiserte CEPRODESO ulike kurs for rundt 400 sosiale ledere og myndighetspersoner, inkludert provins- og kommunestyre, og for kommunistpartiets skole i provinsen. De koordinerte NPEP – det nasjonale nettverket for miljøutdanning – og fikk politisk økologi inn i læreplanen for det nasjonale universitetet og i provinsregjeringens og kommunistpartiets opplæringsprogrammer. De la også fram en kritisk miljøanalyse av gruve- og landsbrukselskapene, utformet flere kampanjer, og bisto ti folkeråd i saker om lokal miljøforvaltning, som vannprosjekter, gjenvinning, skogplanting og bærekraftig turisme. Ett konkret eksempel er at folkeråd, selskaper og provins- og kommunale myndigheter i fellesskap klarte å rydde en seks kilometer lang kyststripe.

VINNER ANSEELSE

CEPRODESO har vokst til å bli en anerkjent institusjon for miljøopplæring, på Cuba og i regionen, og har bidratt betydelig til å heve befolkningens bevissthet om miljøvern. Dermed har de også indirekte hatt en påvirkning på den offisielle politikken. Organisasjonens anseelse har økt i hele Latin-Amerika. 49 kubanere fra 19 organisasjoner og 26 latinamerikanere fra 11 land deltok i den siste latinamerikanske samlingen som drøftet erfaringer fra miljøopplæring for befolkningen. CEPRODESO leder også organisasjonen Friends of the Earth International i Karibia.

Mange områder på Cuba preges av miljøødeleggelser. I det politisk topptunge kubanske samfunnet er det ikke enkelt å få gjennomslag for sivilsamfunnets synspunkter, men Norsk Folkehjelps partner CEPRODESO har fått satt miljø på dagsordenen.

FAKTA OM CUBA

Styreform: **Republikk**
Hovedstad: **Havanna**
Offisielle språk: **Spansk**
Flateinnhold: **110 880 km² (Norge: 385 000 km²)**
Folketall: **11,3 millioner**
Religion: **Katolikker (85 %)**
BNP pr. innbygger: **11 900 USD (Norge: 71 000 USD)**
Gjennomsnittsalder: **41,8 år (Norge: 39,34 år)**
Forventet levealder: **78,9 år (Norge 82 år)**
Fødselsrate: **10,6 pr. tusen (Norge 12,2)**

Kilde: CIA World Factbook

Kritiske miljøvernorganisasjoner som CEPRODESO blir ikke utsatt for undertrykkelse på Cuba, men det vertikale og topptunge politiske systemet gir ikke sivilorganisasjoner og nettverk mye rom for innflytelse over den offisielle politikken. Derfor er det helt avgjørende å høyne folks miljøbevissthet.

FÅ KVINNER I JORDBRUKET

Norsk Folkehjelps program på Cuba har også som mål å få flere kvinner inn som medlemmer i jordbruksorganisasjonene

ANAP, ACPA og ACTAF, og i kooperativene og grasrotorganisasjonene som er direkte støttet av kooperasjonen.

Kvinneandelen innenfor jordbruket og deres organisasjoner er generell lav på Cuba. Det skyldes en dypt forankret fordom om at jordbruksrelaterte oppgaver i prinsippet er maskuline. I kooperativene er kvinnelige medlemmers innsats begrenset til administrative oppgaver og arbeid i kjøkkenhagene eller på små, lokale fabrikker.

KOOPERATIVENE VINNER FRAM

I 2016 trakk jordbruksorganisasjonen CONFRAS fram tre viktige utfordringer for kooperativ sektor i El Salvador: Medlemmenes høye gjennomsnittsalder, lav deltakelse fra kvinner og svak tilknytning til fagbevegelsen.

Rundt 40 prosent av all matproduksjon i El Salvador kommer fra småbønder i kooperativ sektor. Mens store private selskaper prioriterer avlinger for eksport, går 75 prosent av produksjonen i den kooperative sektoren til hjemmemarkedet.

De ni forbundene som dannet CONFRAS i 2016 representerte 105 kooperativer – bare 32 prosent av de totalt 330 kooperativene i landet. Derfor ble Norsk Folkehjelp enig med CONFRAS om å inngå et samarbeid med ett av forbundene, FECORA, om en felles innsats for å øke medlemstallet. Planen var å verve allerede eksisterende jordbrukskooperativer i området og etablere nye. De ønsket også å starte et nytt kooperativ for kvinner og andre for unge mennesker. Målet var å nå 22 kooperativer i 2019.

Fra 2016 har FECORA økt medlemstallet sitt betraktelig, fra 12 kooperativer med 526 bønder til 25 kooperativer med 990 bønder. Deltakelsen fra kvinner og ungdom har også økt. FECORA utviklet politiske og kooperative opplæringsprogrammer som nådde rundt 750 personer i perioden. De gjennomførte besøk til uorganiserte kooperativer, ga juridisk rådgivning og økonomiske analyser for små investeringer, og ga også noe økonomisk bistand.

ØKNING PÅ OVER HUNDRE PROSENT

I 2019 hadde FECORA 25 lovlig registrerte kooperativer – en økning på 108 prosent – og antallet tilknyttede bønder økte med 88 prosent. Den kvinnelige deltakelsen økte ikke så mye som forventet, men det var likevel en økning fra 24 til 32 prosent. Andelen unge økte også fra 15 til 22 prosent. Minst 7 av de totalt 25 kooperativene ledes nå av unge mennesker.

Både eksisterende og nye kooperativer har innsett hvor viktig det er å være organisert i et forbund for å nå fram med kravene sine overfor staten. Imidlertid, hvis FECORA skal kunne bistå alle sine medlemskooperativer på en god måte, kan ikke medlemsveksten fortsette hvis ikke organisasjonens kapasitet blir større. Å bli bedre på dette området er et mål for neste periode.

Partnerorganisasjonen Comandos de Salvamento har tradisjonelt hatt et godt samarbeid med myndighetene om helsemessig beredskap, men nærheten til regjeringen endret seg betraktelig etter valget i juni 2019, da en høyreorientert karismatisk leder ble valgt, med bred støtte i befolkningen. En leder som avskyr «arven» fra den

tidligere venstreorienterte regjeringen. Dette er en politisk utvikling som vi ser i flere latinamerikanske land, og også i Europa. Våre partnere har blitt utestengt fra de koordinerings- og høringsinstansene de tidligere deltok i.

Kvinneorganisasjonen Las Melidas er en av Norsk Folkehjelps partnere som gjør en stor innsats for å fremme kvinners rettigheter og deltakelse.

FAKTA OM EL SALVADOR

Styreform: **Republikk**

Hovedstad: **San Salvador**

Offisielle språk: **Bosnisk 52,9 %, serbisk 30,8 %, kroatisk 14,6 %**

Flateinnhold: **21 041 km² (Norge: 385 000 km²)**

Folketall: **6,4 millioner**

Religion: **Katolikker (50 %), protestanter (36 %)**

BNP pr. innbygger: **8000 USD (Norge: 72 100 USD)**

Gjennomsnittsalder: **27,6 år (Norge: 39,34 år)**

Forventet levealder: **75,1 år (Norge 82 år)**

Fødselsrate: **16,1 pr. tusen (Norge 12,2)**

Kilde: CIA World Factbook

ENGASJER DEG

Du kan støtte samarbeidsprosjektet mellom Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund og Norsk Folkehjelp ved å starte din egen innsamling. Gå til minaksjon.folkehjelp.no eller bruk kontonummer 9001 08 76000.

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund v/Bente Birkeland, tlf.: 900 51 026/ bente.birkeland@nnn.no eller Norsk Folkehjelp v/Heidi Gulbrandsen Smerud, tlf.: 916 24 293/ heidis@npaid.org.

FØLG OSS

[Facebook.com/folkehjelp](https://facebook.com/folkehjelp)
twitter.com/norskfolkehjelp
www.folkehjelp.no
Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO
Tlf.: 22 03 77 00